

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	8418202534
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8418202534.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. M. A., narodeného X. B. XXXX, Ž., A. XXXX/XX, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Lenka Špiriaková, PhD., s. r. o., Žilina, Jána Milca 11, IČO: 57 316 678, proti žalovanému T. B. A., narodenému XX. B. XXXX, Ž., L. XXXX/XX, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Mária Badová, s.r.o., Žilina, Vajanského 1/2765, IČO: 36 851 906, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. KK-1C/28/2018, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2024 sp. zn. 9Co/11/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. KK-1C/28/2018-396 z 24. novembra 2023 nepriznal žiadnej zo strán sporu právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam v k. ú. U., vedeným na LV č. XXX a bližšie špecifikovaným žalobou, a žiadal, aby súd prikázal nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva s povinnosťou zaplatiť žalovanému sumu 9 000 eur. Uznesením č. k. KK-1C/28/2018-364 z 22. júna 2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25. júla 2023, súd prvej inštancie schválil súdny zmier medzi stranami sporu, ktorým podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam zrušil a nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného s povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 37 000 eur. Súčasne bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX k. ú. U., bližšie špecifikovaným v uznesení, a nehnuteľnosti boli prikázané do výlučného vlastníctva žalovaného s povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 2 700 eur. Súd v uvedenom uznesení vyslovil, že o nároku na náhradu trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia o schválení súdneho zmiere.

1.1. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov žiadnej zo strán odôvodnil súd prvej inštancie s poukazom na čl. 4 ods. 1 a § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších

predpisov (ďalej len „CSP“). Uviedol, že spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je svojou povahou „iudicium duplex“, t. j. konanie, ktoré môže byť začaté na návrh ktoréhokoľvek z účastníkov a všetci účastníci sú vo vzájomnom postavení, ktoré zodpovedá procesnej pozícii žalobcu i žalovaného. Poukázal na stanovisko pléna Ústavného súdu Českej republiky Pl. ÚS 59/23. Dôvodil, že z majetkového hľadiska v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je miera úspechu sporových strán porovnateľná, pretože majetkovému právu žalovaného, ktorý nadobudol spoluvlastnícky podiel žalobcu, zodpovedá jeho povinnosť vyplatiť žalobcovi finančnú sumu ako náhradu za jeho podiel.

1.2. Súd prvej inštancie sa stotožnil s právnym názorom žalobcu, že v konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je pri rozhodovaní o trovách najvhodnejším postup podľa § 255 ods. 2 CSP a úspech každej zo strán je potrebné považovať za úspech v rozsahu 50 %. Takýto postup odôvodňovala podľa súdu prvej inštancie aj okolnosť, že k vyriešeniu sporu došlo na základe schválenia dohody sporových strán formou súdneho zmieru. Všeobecne platí pravidlo, že pri zrušení a vyporiadanií spoluvlastníctva každá zo strán sporu znáša svoje náklady konania a nie je povinná hradiť náklady konania protistrane, s výnimkou situácie, kedy by k tomu boli dané osobitné dôvody, ktoré však súd prvej inštancie v prejednávanej spore nezistil. Argumentáciu žalovaného, že k uzavretiu súdneho zmieru došlo na základe jeho konania a podanie žaloby zo strany žalobcu odporovalo dobrým mravom, súd prvej inštancie nepovažoval za osobitné dôvody pre priznanie náhrady trov konania žalovanému. Podanie žaloby totiž predstavuje uplatnenie základného práva žalobcu a ani to, že sa tak stalo po smrti matky strán sporu, nemožno bez ďalšieho považovať za odporujúce dobrým mravom. Poukázal na návrh žalovaného, v dôsledku ktorého bol rozšírený rozsah vyporiadania o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX k. ú. U.. Obe strany sporu tak participovali na rozsahu úpravy svojich vzájomných vzťahov. Žalobca zo svojich osobných dôvodov nemal záujem ďalej pokračovať v konaní a žalobu vzal späť, avšak bol to žalovaný, ktorý chcel, aby konanie pokračovalo a so späťvzatím žaloby nesúhlasil. Výslovením nesúhlasu so zastavením konania sa žalovaný dostal do pozície žalobcu, čím sa naplno prejavila podstata konania ako „iudicium duplex“. Skutočnosť, že strany sporu aj napriek kritickým osobným vzťahom dospeli k dohode, čím došlo k ukončeniu konania, považoval súd prvej inštancie za najpodstatnejšiu okolnosť pre rozhodnutie o trovách konania. Dodal, že aplikácia § 257 CSP neprichádzala v tomto prípade do úvahy, keďže žiadnej zo strán nebolo právo na náhradu trov konania priznané.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 25. apríla 2024 sp. zn. 9Co/11/2024 uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrad rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia odvolacieho súdu.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že právne posúdenie nárokov strán sporu na náhradu trov konania, konkrétne aplikácia § 255 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie nebola správna. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že ukončenie sporu schválením súdneho zmieru vedie automaticky k aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP. Aj na rozhodovanie súdu o trovách konania skončeného súdnym zmirom je potrebné aplikovať zásadu úspechu v spore vyjadrenú v ustanovení § 255 ods. 1 a 2 CSP. K správnej aplikácii citovaného ustanovenia bolo potrebné ustáliť úspech a neúspech sporových strán v konaní, pričom zo žiadneho ustanovenia CSP ani iného právneho predpisu nevyplýva, že v konaniach o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je možné určiť úspešnú stranu sporu, resp. že všetky sporové strany by mali byť posudzované rovnakou mierou úspechu v spore. Samotná skutočnosť, že pomer úspechu strán v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže mať vzhľadom na osobitosť tohto konania rôzne podoby, nie je dôvodom na to, aby mohol byť udržateľný schematický záver, že v takomto konaní si každá zo strán má znášať svoje trovy. Úspech v spore tak bolo potrebné zistiť porovnaním petitu žaloby a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej, napriek tomu, že vo veci nebolo vykonané dokazovanie.

2.2. V predmetnej veci bolo podielové spoluvlastníctvo zrušené a vyporiadané, ale nie takým spôsobom,

ako navrhoval žalobca. Žalobca navrhoval prikázať nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva, avšak schváleným zmluvou sa strany dohodli o ich prikázaní žalovanému. Pokiaľ ide o výšku náhrady za prikázané nehnuteľnosti, táto bola v zmluve dohodnutá v oveľa vyššej sume, než bola navrhovaná žalobcom v žalobe. Žalobca v žalobe navrhoval náhradu vo výške 9 000 eur, zmluvou bola dohodnutá náhrada 37 500 eur. Z týchto skutočností odvolací súd dospel k záveru o úspechu žalovaného v predmetnom konaní. Za podstatnú okolnosť označil aj postoj žalovaného v konaní, ktorý vo vyjadrení k žalobe súhlasil s vypořádáním podielového spoluvlastníctva, nesúhlasil však s výškou náhrady, ktorú nepovažoval za primeranú. Obrana žalovaného sa tak s ohľadom na výsledok sporu a výslednú výšku náhrady ukázala ako dôvodná. Žalovaný aktívne pristupoval k riešeniu sporu, mal záujem vec konštruktívne vyriešiť, následkom čoho bolo aj uzavretie súdneho zmluvy. Neúspech žalobcu v spore sa prejavil v rozhodnutí o schválení súdneho zmluvy, ktoré bolo v rozpore s jeho žalobným návrhom. Keďže konanie bolo ukončené právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu, nebola na mieste polemika o tom, ako mohol súd rozhodnúť, ale bolo potrebné vychádzať z konkrétneho súdneho rozhodnutia. Skutočnosti týkajúce sa času podania žaloby žalobcom - krátko po smrti matky, ani skutočnosti týkajúce sa stavu nehnuteľnosti po uzavretí zmluvy odvolací súd nevzal do úvahy pri rozhodovaní o trovách konania, pretože takéto kritériá zákon pre rozhodnutie podľa § 255 CSP nepozná.

2.3. Odvolací súd následne uviedol, že žalovaný bol úspešnou stranou sporu aj pokiaľ išlo o ním podanú vzájomnú žalobu, keď o prvej vzájomnej žalobe žalovaného zo 4. februára 2021 bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, t. j. sa o nej nekonalo. Druhou vzájomnou žalobou z 22. marca 2023 sa žalovaný domáhal prikázania nehnuteľností a navrhoval vyplatiť žalobcovi náhradu vo výške 40 200 eur. Súdom schválený zmluv tak zodpovedal tomu, čo žalovaný navrhoval vo vzájomnej žalobe. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/10/2012 odvolací súd uviedol, že aj toto rozhodnutie, prijaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, bolo založené na právnom názore, že v konaní o vypořádání podielového spoluvlastníctva je potrebné vychádzať zo zásady úspechu v konaní. Z rozhodnutia nevyplyva, že by tento právny názor najvyššieho súdu nebolo možné aplikovať v prípadoch schválenia zmluvy.

2.4. Odvolací súd konštatoval, že nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP a žalobca dôvody ním tvrdené nepreukázal. Vo vyjadrení k trovám konania na pojednávaní dňa 22. júna 2023 uviedol, že doklady preukazujúce jeho príjmové pomery a aktuálny zdravotný stav doloží do 20 dní, avšak ani ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu žiadne doklady nedoložil. Samotná skutočnosť uzavretia zmluvy, tvrdenie žalobcu (v súdnom spore nepreukázané) o tom, že žalovaný sa o nehnuteľnosti nestará, ani údajná diametrálna odlišnosť hodnoty nehnuteľnosti v čase schválenia zmluvy (taktiež nepreukázaná) nezakladajú dôvod na aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd uzavrel, že zmluv je rozhodnutím vo veci samej a pokiaľ sa strany sporu nedohodli na trovách konania, musel súd vychádzať zo zásad na rozhodovanie o trovách konania stanovených Civilným sporovým poriadkom, keďže v ustanoveniach o trovách konania nie sú osobitné ustanovenia týkajúce sa zmluvy.

2.5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol úspešný v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil podľa § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Zároveň požiadal o odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 2 CSP.

3.1. Dovolateľ namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami, preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Mal za to, že podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP sú pri rozhodovaní o trovách konania pre určenie pomeru úspechu a neúspechu zásadné okolnosti vychádzajúce z dokazovania, pričom v prejednávanej veci žiadne dokazovanie vykonané nebolo a podania strán nebolo možné označiť ako dokazovanie. Tvrdil, že v prípade schválenia zmluvy nie je možné určiť iný podiel

úspechu sporových strán konania ako 50 % k 50 %, pretože nebolo uskutočnené žiadne dokazovanie a zmier je prejavom zhodnej vôle sporových strán konania, t. j. ide o zmluvu medzi sporovými stranami. V prípade dosiahnutia akejkoľvek dohody nie je možné preukázať, ktorá zo sporových strán viac či menej prispela k uzavretiu zmieru. Navyše takéto vnímanie, ktorá strana sa viac pričínila o uzatvorenie zmieru, je veľmi subjektívne a nejde o právnu kategóriu. Ukončenie sporu zmierom má za následok konzumáciu procesného nároku na oboch stranách sporu, preto ani nie je možné určiť iný pomer úspechu a neúspechu vo veci. Ďalej namietal, že bolo potrebné prihliadnuť na ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka v spojení s procesnými ustanoveniami, keď súd v prípade sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je viazaný návrhom sporových strán. V prejednávanej spore pritom nebolo vykonané žiadne dokazovanie, teda nie je možné predpokladať, akým spôsobom by súd prvej inštancie rozhodol a ktorej strane sporu a v akom rozsahu by vyhovel. Poukázal na správnosť argumentácie súdu prvej inštancie, že obe sporové strany aktívne participovali na rozsahu úpravy vzájomných vzťahov a že žalovaný sa v dôsledku svojho nesúhlasu so späťvzatím žaloby žalobcom dostal do pozície žalobcu, čím sa prejavila podstata súdneho konania ako „iudicium duplex“.

3.2. Dovolateľ doplnil, že pomer úspechu a neúspechu strán konania sa určuje porovnaním petitu žaloby a výroku rozhodnutia vo veci samej len v prípade, ak bolo vykonané dokazovanie, pretože súd tak vie spoľahlivo určiť, ktoré tvrdenia sporových strán boli nepopreté a preukázané. V opačnom prípade by súd postupoval nad rámec svojich právomocí, keď by priznával na základe vlastnej úvahy pravosť jednotlivým tvrdeniam sporových strán. Dovolateľ vyčítal odvolaciemu súdu, že k tvrdeniam žalovaného pristupoval tak, ako keby boli preukázané, hoci dokazovanie vykonané nebolo, a z toho potom vyvodil záver, že žalovaný pristupoval aktívnejšie k riešeniu sporu. Z obsahu spisu pritom nevyplývalo, ktorá zo strán zmier navrhla ako prvá, preto dovolateľovi nie je zrejmé, z čoho odvolací súd vyvodil svoj záver o aktivite žalovaného, ktorá mala viesť k uzatvoreniu zmieru. Pri uzatvorení zmieru platí, že ak by jedna strana uzatvorenie zmieru navrhovala, závisí od vôle druhej strany, či takúto procesnú aktivitu akceptuje. Ak ju prijme, potom nie je možné dospieť k záveru, ktorá strana prispela viac či menej k dosiahnutiu zmieru. Keďže pri schvaľovaní súdneho zmieru súd len posudzuje jeho súlad s hmotným právom, nemohol odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania hodnotiť jednotlivé skutkové tvrdenia strán a ustaľovať, ktoré z nich sú správne, (ne)popreté, napr. pri položke hodnoty nehnuteľnosti alebo pri kvalifikácii obrany žalovaného ako nepopretého tvrdenia. Týmto procesne nesprávnym postupom odvolací súd podľa názoru dovolateľa zasiahol do práva na rovnosť sporových strán konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že k predloženiu súdneho zmieru došlo až v priebehu pojednávania, nie po vstupe do pojednávacej miestnosti, a návrh bol predložený z jeho strany, t. j. išlo o jeho procesnú aktivitu a o významnejšie pričinenie sa k uzatvoreniu zmieru. Dokazovanie v spore bolo v určitom rozsahu vykonané, preto odvolací súd bol schopný určiť, ktoré skutkové tvrdenia strán sú nepopreté a aj preukázané vykonaným dokazovaním. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za vecne správne a jeho odôvodnenie za dostatočné a preskúmateľné. Poukázal na konanie žalobcu jednak v priebehu súdneho sporu a aj po schválení zmieru súdom, ktoré označil za konanie v rozpore s právom a dobrými mravmi. Navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť, alternatívne zamietnuť; uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Návrh žalobcu na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu považoval za nedôvodný a žiadal ho zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po posúdení návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2024 sp. zn. 9Co/11/2024 nezistil splnenie podmienok pre vyhovieť návrhu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP. V dovolaní tvrdené dôvody sami o sebe nie sú dôvodom pre odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 2 CSP. Z uznesenia súdu prvej inštancie z 22. júna 2023 č. k. KK-1C/28/2018-364 o schválení súdneho zmieru a tiež z vyjadrenia žalovaného k dovolaniu žalobcu vyplýva, že žalobcovi bola vyplatená suma 37 500 eur a 2 700 eur ako náhrada za jeho spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach. Navyše podľa obsahu súdneho spisu súd prvej inštancie síce rozhodol o výške náhrady trov uznesením č. k. KK-1C/28/2018-493 zo 6. augusta 2024, žalobca však proti nemu podal sťažnosť, o ktorej ešte nebolo rozhodnuté, preto uznesenie o výške náhrady trov nenadobudlo právoplatnosť a žalobcovi žiadne

exekučné konanie nehrozí. Keďže dovolací súd nezistil podmienky na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považoval za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“; m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti opravného prostriedku. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

9. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalobca odvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti).

13. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

14. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaného prípadu, rozporom s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na

všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

15. Podstatou dovolacej argumentácie žalobcu bolo to, že odvolací súd nedal odpoveď na jeho odvolacie námietky, čo je však v rozpore s obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd uviedol a zdôvodnil, že aj v konaní, ktoré sa skončí súdnym zmiernom, sa na rozhodnutie o trovách konania aplikuje zásada úspechu v spore vyjadrená v § 255 CSP (bod 36 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu), pretože CSP a ani iný právny predpis nemá odlišnú úpravu rozhodovania o trovách pre spory o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a ani pre konania skončené schváleným súdnym zmiernom, v ktorom sa nerozhodlo o náhrade trov konania (body 37, 40 a 41 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Zároveň odvolací súd vysvetlil aj to, akým spôsobom je potrebné v týchto prípadoch postupovať pri určovaní miery úspechu strán v spore, a to porovnaním žalobného petitu s výrokom rozhodnutia súdu o schválení súdneho zmiernu (bod 37 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Následne odvolací súd celkom konkrétnym spôsobom, t. j. po zohľadnení skutkových okolností daného sporu v podobe obsahu žaloby a vzájomnej žaloby a ich porovnaním s výrokom rozhodnutia, ktorým bol schválený zmier, posúdil mieru úspechu strán v spore a dospel k záveru, že žalovaný bol plne úspešný, preto mu patrí náhrada trov konania proti neúspešnému žalobcovi (body 39 a 44 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Uvedené posúdenie odvolacieho súdu sa pritom plne vzťahuje aj na argument dovolateľa, že po nesúhlase so späťvzatím žaloby sa žalovaný dostal do pozície žalobcu, pretože aj v tejto pozícii bol žalovaný úspešný s ohľadom na obsah schváleného zmiernu v súlade s jeho návrhom vo vzájomnej žalobe z 22. marca 2023. V závere odvolací súd posúdil i možnosť aplikácie ustanovenia § 257 CSP, pričom dospel k záveru, že existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa nebola preukázaná (bod 46 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu).

16. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovení § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené resp. arbitrárne. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu a bez porušenia procesných pravidiel stanovaných pre odvolacie konanie. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie posúdil vec právne nesprávne, preto pristúpil k zmene rozhodnutia podľa § 388 CSP. Odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania na podklade toho istého skutkového stavu, ako bol zistený súdom prvej inštancie, a tiež na podklade tých istých zákonných ustanovení (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), ktoré na vec aplikoval súd prvej inštancie.

17. Odvolací súd tak odpovedal na všetky podstatné aspekty rozhodnutia o trovách konania v prejednávanej spore. Skutočnosť, že dovolateľ má iný právny názor na aplikáciu ustanovenia § 255 ods. 1 CSP na konania ukončené schválením súdneho zmiernu, ktorú bez podkladu v znení citovaného ustanovenia, prípadne iného ustanovenia CSP viaže na vykonané dokazovanie a nesúhlasí s výkladom zrozumiteľne a dostatočne vysvetleným v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, nemôže sama o sebe viesť ku konštatovaniu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia skutkových či právnych záverov, ktoré boli pre posúdenie nároku strán sporu na náhradu trov konania podstatné, prípadne závery, ktoré by popierali pravidlá formálnej a právnej logiky alebo taká aplikácia ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvoláciu argumentáciu dovolateľa. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd postupoval procesne nesprávne, keď v rámci odvolacieho konania bez vykonania dokazovania hodnotil skutkové tvrdenia sporových strán a ustálil, ktoré z nich sú správne, popreté alebo nepopreté, napr. pri položke hodnoty nehnuteľností alebo keď kvalifikoval obranu žalovaného ako nepopreté tvrdenie.

20. Vo vzťahu k tejto námietke dovolací súd uvádza, že z obsahu súdneho spisu a ani z obsahu odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva, že by odvolací súd hodnotil skutkové tvrdenia strán sporu bez vykonaného dokazovania tak, ako to tvrdí dovolateľ. Odvolací súd vôbec neposudzoval pravdivosť tvrdení žalobcu ani žalovaného a ani neurčoval, či boli tvrdenia strán preukázané. Odvolací súd len posúdil úspech strán v spore, a to porovnaním nimi uplatnených nárokov v žalobe, vzájomnej žalobe a vo vyjadreniach k týmto nárokom s obsahom schváleného súdneho zmiernu. Keďže súd schválil zmier v znení, ktoré bolo čo do prikázania vlastníctva, ako aj výšky náhrady za spoluvlastnícky podiel v súlade s tým, čo žiadal žalovaný vo vzájomnom návrhu z 22. marca 2023, odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný mal v spore plný úspech (body 38 a 44 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Rozhodnutie odvolacieho súdu teda nebolo založené na určovaní hodnoty nehnuteľností, ktorá bola v konečnom dôsledku určená dohodou strán v zmierni predloženom súdu na schválenie, a ani na posudzovaní pravdivosti či nepravdivosti obrany žalovaného, ale len na výsledku súdom schválenej dohody strán sporu, z ktorej napokon vyplývala nielen dohoda strán na hodnote nehnuteľností, ale aj faktické uznanie obrany žalovaného samotným žalobcom, keďže z obsahu súdneho zmiernu nevyplýva, že by žalobca trval na svojich nárokoch, ktoré uplatňoval v žalobe.

21. Teda ak aj odvolací súd uviedol, že obrana žalovaného sa ukázala ako dôvodná, tento jeho záver nebol dôsledkom nejakého dokazovania, ale len posúdenia obsahu a účinkov dohody strán sporu, ktorú súd schválil formou súdneho zmiernu. Rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo založené ani na posudzovaní väčšej či menšej aktivity tej ktorej strany pri uzatváraní súdneho zmiernu. Hoci odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalovaný aktívne pristupoval k riešeniu sporu, následkom čoho malo byť aj uzavretie zmiernu, nešlo o ratio decidendi jeho rozhodnutia. Úspech žalovaného v spore z hľadiska posudzovania jeho nároku na náhradu trov konania nebol dôsledkom toho, že podal návrh na uzavretie súdneho zmiernu alebo ho prijal, či toho, že aktívne vystupoval v záujme riešenia sporu, ale len dôsledkom súhlasu oboch strán s obsahom dohody, ktorá bola schválená formou súdneho zmiernu a ktorou došlo k faktickému uznaniu nárokov žalovaného. Civilný sporový poriadok je v tomto ohľade striktný, pokiaľ ide o rozhodovanie o trovách konania. Bolo vecou žalobcu, ak chcel podmieniť súhlas so zmiernom neuplatnením nároku žalovaného na náhradu trov konania, aby to v návrhu súdneho zmiernu resp. pri jeho akceptácii výslovne vyjadril. Pokiaľ tak neurobil, súdy nemali inú možnosť, než posudzovať nárok na náhradu trov aj tohto konania v súlade so zásadou úspechu v zmysle § 255 CSP.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobcu procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP v súlade so zásadou úspechu strán v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej vznikol úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi (dovolateľovi). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.